

## بررسی میزان جریان در فیستول‌های شریانی وریدی در بیماران دیالیزی در بخش دیالیز مرکز آموزشی درمانی امام خمینی (ره) ارومیه

دکتر افشین محمدی<sup>۱</sup>، دکتر بابک باقرزاده<sup>۲</sup>، سیما مسعودی<sup>۳</sup>

تاریخ دریافت ۸۷/۰۹/۰۵، تاریخ پذیرش ۸۸/۰۲/۰۲

### چکیده

**پیش زمینه و هدف:** نقایص کارکرد فیستول‌های شریانی وریدی در بیماران دیالیزی دارای عوارض بسیار زیادی، از جمله عوارض قلبی عروقی می‌باشد که خود موجب افزایش موربیدیتی در این بیماران می‌شود. هدف از این مطالعه بررسی میزان جریان در فیستول‌های بیماران دیالیزی می‌باشد.

**مواد و روش کار:** از آبان ماه تا اسفند ماه ۱۳۸۶ ما ۱۰۰ نفر بیمار دیالیزی را که فیستول شریانی وریدی داشتند و حداقل ۶ ماه از شروع زمان دیالیز آن‌ها گذشته بود مورد مطالعه قرار داده و اطلاعات مورد نیاز را که شامل نوع فیستول، میزان جریان فیستول، سن و نیز جنس بیماران بود ثبت کردیم و اطلاعات بدست آمده را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادیم.

**یافته‌ها:** از ۱۰۰ نفری که در مطالعه شرکت نمودند ۵۶ نفر مرد و ۴۴ نفر زن بودند. از بین ۵۶ مرد شرکت کننده در این مطالعه ۲۹ نفر (۵۱/۸٪) و از بین ۴۴ زن شرکت کننده ۲۷ نفر (۶۱/۴٪) و در کل نمونه ۵۶٪ افراد دارای میزان جریان خون بالای فیستولی بودند. به‌طور کلی از بین ۳۷ فیستول براکیال ۳۰ مورد (۸۱/۰۸٪) و از بین ۶۳ مورد فیستول رادیال ۲۶ مورد (۴۱/۳٪) جریان خون بیشتر از حد طبیعی داشتند. میانگین کل جریان فیستولی نیز ۱۷۴۱ میلی‌لیتر در دقیقه بود.

**بحث و نتیجه‌گیری:** نقایص بسیاری از جمله میزان جریان بالا در فیستول‌های شریانی وریدی، به‌ویژه در فیستول‌های براکیال در بیماران دیالیزی مشاهده می‌شود که می‌تواند منجر به عوارض بسیار مهمی شود که با استفاده از سونوگرافی کالر داپلر هم می‌توان در تعبیه فیستول‌های استانداردتر به جراح کمک نمود و هم این نقایص را به موقع تشخیص داد و در صورت نیاز تدبیر درمانی لازم را اتخاذ نمود.

**کلید واژه‌ها:** فیستول شریانی وریدی، بیماران دیالیزی، سونوگرافی کالر داپلر

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیستم، شماره دوم، ص ۱۴۹-۱۴۴، تابستان ۱۳۸۸

آدرس مکاتبه: ارومیه، بیمارستان امام خمینی (ره)، بخش رادیولوژی، تلفن: ۰۹۱۴۳۴۸۰۴۲۵

E-Mail: mohamadi\_afshin@yahoo.com

### مقدمه

در سال ۱۹۷۶، برشیا، کیمینو و همکاران، فیستول شریانی وریدی را ابداع کردند که امروزه نیز به‌عنوان روش انتخابی برای همودیالیز به کار می‌رود (۲).

دیالیز یک درمان نجات بخش زندگی برای بیش از ۳۰۰۰۰۰ بیمار با مرحله نهایی نارسایی کلیوی<sup>۴</sup> (ESRD) در ایالات متحده و حدود یک میلیون بیمار در کل جهان است (۱).

<sup>۱</sup> استادیار گروه رادیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه (نویسنده مسئول)

<sup>۲</sup> دانش آموخته پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

<sup>۳</sup> کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، معاونت پژوهشی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

<sup>۴</sup> End Stage Renal Disease